

Vanda stad
kirjaamo@vantaa.fi

ANMÄRKNING GÄLLANDE UTKASTET TILL GENERALPLAN FÖR VANDA 2020

SLC Nyland:

SLC Nyland (Nylands svenska producentförbund NSP r.f.) är en intresseorganisation för dem som äger eller brukar jord och skog, landsbygdsföretagare samt för alla som vill värna om en levande och livskraftig landsbygd. Verksamhetsområdet omfattar de svensk- och tvåspråkiga kommunerna från Hangö i väster till Pyttis i öster. SLC Nyland har ca 1 400 lantbruks- och trädgårdslägenheter som medlemmar. Medlemsgårdarnas sammanlagda areal uppgår till ca 60 000 ha åker och 75.000 ha skog. Av medlemsarealen finns ca 2000 ha åker och 1 200 ha skog i Vanda.

SLC Nyland har tagit del av utkastet till generalplan och önskar å våra markägarmedlemmars vägnar framföra följande:

Innehåll

I generalplaneutkastet styrs Vandas tillväxt på ett hållbart sätt till den existerande stadsstrukturen. Förtätningen av den existerande stadsstrukturen tryggar vidsträckta grönområdes- och kulturlandskapshelheter. Det regionala grönområdessystemet och Vandas nätverk av grönområden bevaras. På området finns både byaliknande och urbana miljöer och ett mångsidigt urval av värdefull natur och miljö. Planområdet är huvudsakligen privatägt och berör många privata ägare. De jord- och skogsbruksdominerade områdena utgör till arealen en betydande del av markanvändningsformen på det aktuella planområdet. Området består till 75 % av växtlig mark, av vilket största delen består av skog och åker. Av de odlade åkrarna utgörs 87 % av goda enhetliga åkerområden.

Allmänt

Vi påtalar att planematerialet har varit framlagt på Vanda stads webbportal, men en väsentlig del av materialet finns enbart på de finska sidorna. Detta kan anses strida mot god förvaltning och kommuninvånarnas språkliga rättigheter.

Som centrala utgångspunkter för planen bör tas med även beaktandet av landsbygdsnäringsarnas utvecklingsbehov. Vi vill särskilt lyfta fram olika typer av serviceföretagande och underleverantörsverksamhet, samt utnyttjandet av bioenergi. Enligt landskapsplanen skall man främja hållbar användning av naturtillgångar, cirkulär ekonomi samt bioekonomi och produktion av förnybar energi. Vidare skall man i den detaljerade planen ta i beaktande vilken betydelse vidsträckta, sammanhängande natur- och kulturlandskapsområden har för stävjandet av klimatförändringen och anpassningen till klimatförändringen, för utvecklingen av jord- och skogsbruket och näringar som stöder dem samt för naturens mångfald och rekreatjonsbruk. Enligt de riksomfattande målen för markanvändningen skall goda och enhetliga åkerområden inte utan särskilda grunder tas i bruk för tätortsfunktioner.

Vi anser det positivt att staden strävar till att bevara en stor del av den kvarvarande åkermarken, i synnerhet stora enhetliga åkerområden i odling. SLC Nyland framhåller att en splittring av enhetliga skogs- och åkerområden som är gynnsamma för produktionen ska undvikas. Trafiklösningar som beaktar jord- och skogsbrukets behov bör även beaktas.

Planens **konsekvenser för jord- och skogsbruket borde dock utvärderas närmare**. Vi anser att det är viktigt att man i samband med den numera lagstadgade konsekvensbedömningen beaktar de ekonomiska konsekvenserna och riskerna för befintlig näringsverksamhet. Rätten att kunna utöva redan befintlig näringsverksamhet på området måste tryggas i planen.

Möjligheterna att bedriva och utveckla ekonomiskogsbruket bör säkerställas. Skogen utgör en viktig del av gårdarnas ekonomiska helhet och verksamhetsförutsättningar samt möjligheterna att fortsätta med lantbruket. De föreslagna skyddsbezeichnungarna skulle försämra många gårdars verksamhetsförutsättningar. Jord- och skogsbruket och dess verksamhet är en del av och av stor betydelse för kulturmiljön och kulturarvet i en allt mer urbaniserad omgivning.

De gröna näringarna har en viktig roll inom kolbindningen och uppnåendet av målsättningen om kolneutralitet. Vanda har förbundit sig att uppnå kolneutralitet till år 2030. För att uppnå önskat resultat bör man **stärka förutsättningarna för ekonomiskogsbruket och undvika ny infrastruktur på skogsmark**. Genom att säkerställa möjligheterna att bedriva och utveckla ekonomiskogsbruket ökar även tillväxten och kolbindningen i skogarna. När man sköter skogen, planterar, röjer och anlägger ungskog garanterar man att skogens kolbindningsförmåga på sikt hålls hög. Skogarna är den viktigaste kolsänkan i Finland. Välskötta växande skogar är den bästa kolsänkan.

Jord- och skogsbruksområde

En central princip i planläggningen är en tydlig plan. **Områden som är avsedda att fortsätta att användas för bedrivande av jord- och skogsbruk borde fortsättningsvis ha beteckningen "Jord- och skogsbruksområde"**. Vi framhåller att denna beteckning i sig redan är tillräcklig för att trygga de värdefulla landskap och randskogen kring dessa, samt viktiga ekologiska korridorer, som man strävar efter att säkra. Kulturlandskapet bevaras även i framtiden bäst via beteckningen "Jord- och skogsbruksområde". **I planutkastet har man i kartan på M-områden vissa raster- eller linjebeteckningar som kräver tillstånd för miljöåtgärder för trädfällning, vilket är lagstridigt**. På M-områdena borde också den så kallade glesbyggnadsrätten gälla, samt möjligheter att bedriva och utveckla sidonäringsgrenar och företagarkerksamhet i anslutning till jord- och skogsbruket.

Rekreatiomsområde

Rekreatiomsområdena bör i första hand styras till kommunal och statlig mark. Samtidigt måste man även beakta att närliggande privata marker och möjligheter att idka näringsverksamhet inte påverkas negativt. Olika leder över privata marker bör utformas i nära samarbete med markägarna. I planbeskrivningen bör framhållas beaktandet av möjligheterna att bedriva jord- och skogsbruk på rekreatiomsområden och grönförbindelser.

Rekreatiomsområdesbeteckningen kan inte anses vara avsedd för väldigt stora områden. **Grundandet av rekreatiomsområden och leder på privat mark bör grunda sig på frivillighet och ersättningsfrågorna bör utredas redan i planeringssskedet**. Införandet av beteckningen MU kunde vara ett möjligt alternativ för vissa av dessa områden i generalplanen. Utförandet av skogsvårdsåtgärder anpassat till rådande väder- och marknadsförhållanden kan försvåras och blir dyrt för skogsägaren, om det krävs lov eller åtgärdstillstånd på skog med beteckningen "Rekreatiomsområde". Det bör räcka att man följer gällande skogsbruksplan och att det för avverkningarna alltid görs en obligatorisk anmälan om användning av skog till behörig myndighet.

Skyddsområden, leder och behov av ekologiska förbindelser

Även här bör man sträva efter att **skyddsområden, leder och förbindelserna i första hand bör styras till kommunal och statlig mark**. Samtidigt bör man beakta närliggande privata marker och i planbeskrivningarna säkra deras möjlighet att utöva sin näringsverksamhet. Planbeteckningarna kan innebära betydande ekonomiska förluster för skogsägarna.

Nya naturskyddsområden har ritats in utan att markägarna har kontaktats. Staden redan har mycket fredade områden och rekreationsområden. De fredade områdena är inte attraktiva för rekreation, då de är oskötta och oframkomliga, vilket styr människor till omkringliggande områden. Fler skyddsområden skulle snarast försämra möjligheterna till rekreation. De naturvärden som man nu vill skydda har uppstått genom god skogsskötsel i enlighet med skogslagen och hållbart virkesuttag med hänsyn till miljövärdena och omkringliggande miljön. I princip borde markägarna ersättas för de begränsningar och förluster som beteckningarna medför. Vars och ens egendom är tryggad enligt finsk lagstiftning. **Om skyddsområden intas som inte är fastställda av staten eller av NTM-centralen bör kommunen svara för ersättningarna till markägarna.**

Gällande olika leder och korridorer är kartan även så grovdragen att det är svårt för markägarna att kunna placera gränserna och veta om det berör just dem och i så fall exakt vilka områden. Avgränsningen av biotoper och naturvärden följer inte naturliga gränser. Förbindelserna kan också bestå av öppna områden och skog i olika utvecklingskedan.

NYLANDS SVENSKA PRODUCENTFÖRBUND NSP r.f.

Thomas Antas

Förbundsordförande och
ordf. för miljö-, skogs- och markpolitiska utskottet

Bjarne Westerlund

Verksamhetsledare